

EL LLENGUATGE

28/XII/1982

Tu si i jo no

Els tractats gramaticals ens solen indicar que el terme negatiu *no* es col·loca, en una frase negativa típica, immediatament abans del verb: *No ha volgut venir*. Si un o diversos pronoms febles precedeixen el verb, aleshores la negació es col·loca davant aquests pronoms: *No m'ha dit res*, *No s'hi amoïna gaire*. També se sol indicar que l'adverbi *no* es pot referir solament a una determinada part de l'oració, cas en què s'anteposa a aquesta part: *Els concursants no admesos han presentat una reclamació*. Així, en alguns casos, la col·locació d'aquesta partícula negativa pot afectar el sentit de l'oració. No tenen el mateix valor, efectivament, les oracions *No gosa dir res* i *Gosa no dir res*, *Els premis no concedits són importants* i *Els premis concedits no són importants*.

Caldría afegir, a aquesta informació, que l'adverbi *no*, en oracions el·líptiques, també pot anar col·locat després del membre de l'oració afectat per la negació, cas en què adquireix una significació especial, diferent de la que té si es col·loca abans d'aquest membre. (Darrera el verb, la col·locació de l'adverbi *no* solament és possible en oracions emfàtiques, com a reforç d'una negació anterior: *No diguis res, no!* *Jo que no l'aimo gaire, jo que no l'aimo, no...*) Observem, així, que l'oració *Tu te'n vas de vacances i jo no me'n vaig de vacances* es redueix tot naturalment a *Tu te'n vas de vacances i jo no*, amb la supressió del verb del segon dels dos termes coordinats. I amb aquesta oració el·líptica, en què trobem, per tant, l'adverbi *no* darrera el terme afectat per la negació, expressem simplement una oposició entre els dos termes de la coordinació. Però, en canvi, si diem *Tu, te'n vas de vacances, i jo no*, amb la partícula *no* precedint el terme afectat per la negació —i, certament, en aquest cas, amb una puntuació diferent— la frase ja té un valor clarament adversatiu, és a dir, es nega una cosa que algú havia afirmat, suposat o insinuat abans. Comparem, encara, *Hi anirem avui i demà no* i *Hi anirem avui o demà*, amb la mateixa puntuació, i en què la diferència de significació i, per tant, és només indicada per la col·locació de la partícula negativa. Aquesta diferència, és clar, es redueix amb l'ús de la conjunció adversativa *però* com a mot d'enllaç: *Jo sí però tu no* i *Jo sí però no tu*. És fàcil de veure, d'altra banda, que *Te'n vas tu i jo no* equival a *No me'n vaig jo sinó tu* (amb la conjunció adversativa *sinó*).

Albert Jané